

РЕШЕНИЕ

№ 16

гр. София, 04.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО III ВЪЗЗИВЕН БРАЧЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на пети декември през две хиляди двадесет и втора
година в следния състав:

Председател: Любомир Луканов

Членове: Клаудия Р. Митова
Десислава Ст. Чернева

при участието на секретаря Ирина Ст. Василева
като разгледа докладваното от Любомир Луканов Въззивно гражданско дело
№ 20211100510115 по описа за 2021 година

Производството е по реда на Част втора, Дял втори, Глава двадесета от
Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по въззивна жалба на В. В. П. – ищец по гр. дело № 14583/2020 г.,
на Софийския районен съд, III ГО, 91 състав срещу решение № 20080818 от
29.03.2021г. по цитираното дело. Първоинстанционното решение се обжалва изцяло.

В жалбата са развити оплаквания за неправилност на обжалваното решение
поради нарушение на материалния закон, нарушение на процесуалните правил и
необоснованост. Въззивникът твърди, че решението на първоинстанционния съд не
отразява обективен, аналитичен, законосъобразен и справедлив подход при
разрешаването на случая. Поддържа, че районният съд тенденциозно и предубедено е
разгледал доказателствата, вкл. и събраните гласни доказателства. Твърди също, че
режимът на контакти се спазва, но съдът не отчел, че бащата работи на смени. Въз
основа на изложеното въззивницата иска отмяна на първоинстанционното решение и
постановяване на ново решение, в което да се определи режим на лични отношения на
бащата Б. Л. Р. с малолетното дете Н. Б.Р. в следния смисъл:

- Бащата да вижда и взема детето при себе си от дома на майката В. П. всяка
втора и четвърта седмица за времето от 09:00ч. в събота до 19:00ч. в неделя с
преспиване;

- Бащата да взема детето всеки вторник и четвъртък от детската ясла, след
неговия целодневен престой там, която посещава детето Н. Р.а и да го връща в дома на
майка В. П. до 19:00ч. на съответния ден. В случаите, в които в съответните -
вторник и/или четвъртък, детето не посещава детска градина, то ще бъде взимано от

дома на майката, където живее, не по-рано от 16ч. и ще бъде връщано до 19ч. на съответния ден;

- Бащата да вижда и взема детето Н. Р.а при себе си за 20 дни през лятото, които не съвпадат с летния платен годишен отпуск на майката, като тези 20 дни бъдат разделени на две по десет дни, като разликата между тях трябва да бъде не по-малка от 15 дни, а конкретните 10-дневни периоди за лични контакти с бащата се договарят ежегодно с майката, не по-късно от 31 май на съответната година. Когато са налице здравословни причини, свързани с детето, установени с медицински документ от личния лекар или друг медицински специалист, е допустимо тази договореност да не бъде спазена, като по съгласие на майката и допълнителна договореност между родителите може да бъде определен по-дълъг период на отделяне между двата 10-дневни периода или тези 20 дни да бъдат отложени за друг сезонен период;

- Бащата да вижда и взема детето при себе си всяка четна година за Коледните празници (24.12-26.12) и всяка нечетна година за Новогодишните празници (30.12-01.01), както и всяка четна година за Великденските празници (петък преди празника до понеделник след празника), за времето от 10:00ч. на първия ден до 19:00ч. на последния ден на съответния празник;

- Бащата да вижда и взема детето Н. Р.а при себе си всяка година на рождения си ден /15.01/ за времето от 10:00ч. до 20:00ч.;

- Рожденият ден на детето Н. Р.а да се празнува с двамата родители, а в случай, че двамата нямат съгласие за празника, бащата има право да вижда и да взема детето в деня, следващ рождения му ден за времето от 10:00ч. до 20:00ч. С въззивната жалба въззивницата сочи доказателства. Претендира направените разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК въззиваемият Б. Л. Р. не е представил отговор на въззивната жалба. Не са заявени доказателствени искания от тази страна.

В открито съдебно заседание страните, редовно призовани, се явяват лично. В хода на устните състезания въззивницата, чрез упълномощения представител пледира за отмяна на обжалваното решение, тъй като счита настоящият режим за вреден за детето Н. Р.а. Моли да бъде определен нов режим, какъвто е посочен в исковата молба и във въззивната жалба.

Въззиваемата страна, чрез пълномощника си, пледира въззивната жалба да бъде оставена без уважение. Не претендира разноски.

Софийски градски съд, в настоящия си състав, участвал в заседанието, в което е завършено разглеждането на делото, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на въззивника, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

С решение № 20080818 от 29.03.2021г. по гр. дело № 14583/2020 г. по описа на Софийския районен съд, III ГО, 91 състав, съдът е отхвърлил предявения на основание чл. 59, ал. 9 от СК иск от В. В. П. срещу Б. Л. Р., за изменение на режима на лични отношения на бащата с Н. Б.Р., определен с одобрена спогодба по гр. д. № 51662/2018г. на СРС, 80 състав, с протоколно определение от 19.11.2018г., като неоснователен. Оставил е без уважение исканията на страните за присъждане на разноски.

Пред първата съдебна инстанция е депозиран социален доклад от ДСП-Люлин, в който е изразено становище, че основните грижи за детето Н. Б.Р. се полагат от неговата майка, а детето посещава 35 ДГ „Щастливо детство“. В заключението си социалните служители са изразили мнение, че следва да бъде определен режим на виждане с Н., съобразен с висшия интерес на детето за пълноценно общуване с отсъстващия родител и гарантиращ запазване и съхраняване връзката дете-родител

(лист 14-15 от делото).

В първоинстанционното производство са разпитани свидетелите А.С.Д. и В.М.М. – двамата без дела и родство със страните. С показанията си свидетелите установят впечатленията си от общуването на детето Н. с всеки от двамата родители, като не установяват обстоятелства относими към спора и налагащи да се изменят мерките на лични отношения и да се определят нови. По изложените съображения въззивния съд не обсъжда свидетелските показания, като ги счита за неотнормими и установяващи факти, които не са спорни между страните (че страните спазват вече установения режим на лични отношения).

Съобразявайки предмета на спора, нормата на чл. 195, ал. 1 от ГПК и задължителните указания по т. 3 от Тълкувателно решение № 1 от 09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК, въззивният състав служебно (с определение № 4866/27.05.2022г. - лист 27 от делото) е допуснал съдебна психологична експертиза (СПЕ). Според приетото във въззивното производство заключение на СПЕ (лист 62-65 от делото), изготвено от вещото лице Х. Й. Й. – психолог и психотерапевт, изцяло кредитирано от съда, като обективно, безпристрастно дадено и неоспорено от страните, се установява, че детето Н. е отглеждано от двамата си родители през първите години от живота си и това е позволило по естествен начин детето да формира нормална привързаност към майка си и към баща си. От заключението се установява, че раздялата на родителите и свързаните с това промени в живота на детето са го наранили в различна степен, но въпреки това то заявява и показва обич както към майка си, така и към баща си. Тази запазена привързаност на детето Н. е преценена от вещото лице като: „рядко срещана в подобни ситуации и родителите трябва да я оценят и положат усилия да я съхранят и развиват и в бъдеще“. Установява се също, че при детето Н. не се отчита наличие на конфликт на лоялност по отношение на някой от родителите. Емоционалната връзка между детето и родителите е съхранена, но родителското сътрудничество и комуникацията са нарушени, което затруднява безпроблемното отглеждане и възпитание на Н.. Според заключението на експерта родителите имат способности, възможности и желание да отглеждат детето си, като и двамата познават особеностите и предпочитанията му. Притежават добър родителски капацитет и могат да участват активно в неговото отглеждане, а като проблемна област е липсата на директна комуникация между родителите, мнителност и подозрителност.

От заключението на вещото лице се установява, че при детето Н. не се констатира синдром на родителско отчуждение. Детето иска да е заедно с двамата родители. Видно от заключението на вещото лице в полза на детето е майката да не създава пречка и да предостави разширено виждане на бащата с детето.

На поставената от съда задача да предложи подходящ примерен режим на лични отношения за детето Н. Б.Р. с бащата Б. Л. Р., вещото лице дава заключение, че най-удачно е упражняването на родителските права да са на майката, като за бащата да бъде запазен определения режим на разширено виждане.

В открито съдебно заседание от 05.12.2022г. вещото лице конкретизира, че в отговора на пети въпрос е имал предвид да бъде запазен определеният от районния съд с решението режим на разширено виждане на бащата с детето (лист 126 от делото).

По реда на чл. 59, ал. 6 от СК в открито съдебно заседание на 11.04.2022г. е изслушана въззивницата В. В. П., която е заявила пред въззивния съд, че живее в ж.к. „Люлин-3“ с родители си в едно жилище и те ѝ помагат. С бащата на детето живеят блок до блок. Заявява, че когато детето Н. е с баща си, няма никаква възможност да комуникира с детето, а бащата казва, че след като е взел детето, той отговаря за него. Счита, че няма съдействие от негова страна във времето, когато детето е при баща си.

В същото съдебно заседание е изслушан и ответникът Б. Л. Р., който заявява, че работи в Метрополитен от 14 години, като бригадир, а работното му време е на смени и с осемчасов работен ден. Сам изготвя графика и когато е на работа през нощта, детето Н. никога не е оставало при него. Заявява пред съда, че когато детето е при него, ако поиска да се чуе с майка си, не я пречатства. Не отказва никога на детето да общува с майката. Справя се абсолютно сам с грижите за детето Н..

Други относими към спора доказателства не са събрани от въззивната инстанция. Представените с въззивната жалба доказателства не установяват релевантни за спора факти и съдът не ги обсъжда. Приетият във въззивното производство частен документ - сигнал за дете в опасност до ДСП „Люлин“ от 08.10.2021 г., не е относим към спора, тъй като установява влошените отношения между страните, но не и необходимост от изменение на личните отношения на бащата с детето.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК, от страна, имаща правен интерес от обжалването и е насочена срещу подлежащ на въззивно обжалване по силата на чл. 258 от ГПК валиден като цяло и допустим съдебен акт. Дължимата за въззивното производство държавна такса е внесена по сметка на СГС. По изложените съображения съдът приема, че въззивната жалба е редовна и допустима, поради което следва да се разгледа по същество.

Въззивната жалба е неоснователна.

Въззивницата В. В. П. е обжалвала първоинстанционното решение, с което съдът е отказал да допусне изменение на режима на лични отношения на бащата Б. Л. Р. с детето Н. Б.Р., определен по гр. д. № 51662/2018г. на СРС, 80 състав, обективиран в решението на съда от 19.11.2018г.

Съгласно нормата на чл. 59, ал. 9 от СК *ако обстоятелствата се изменят, съдът по молба на единия от родителите, по искане на дирекция „Социално подпомагане“ или служебно може да измени постановените по-рано мерки и да определи нови.*

Систематичното и логично тълкуване на цитираната приложима норма води до извод, че за да се стигне до изменението и определянето на нови мерки, е необходимо да е установена настъпила промяна (изменение) в обстоятелствата. В случая въззивницата (ищца пред първата инстанция) не твърди такава промяна в обстоятелствата, а че режимът, който двамата родители на детето Н. са предложили на съда в производството по гр. д. № 51662/2018г. на СРС, 80 състав, не е в интерес на детето.

Правото на всяко дете да общува с неговите родители е основно негово право, закрепено както във вътрешното ни законодателство - чл. 124, ал. 2 от СК, така и в международните актове, по които Република България е страна – чл. 9, §. 1 от Конвенцията за правата на детето (КПД) и чл. 8 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС), където правото на детето за общуване с двамата му родители е проявление на правото на семеен живот. В този смисъл е последователната съдебна практика на ВКС (Решение № 480/06.07.2010 г. по гр. дело № 4313/2008 г., III г.о. и Решение № 51 от 13.03.2018 г. по гр. д. № 4092/2017 г., IV г. о.), а и на Европейския съд по правата на човека (Margareta a Roger Andersson v. SWE; Nuutinen v. Finland; Schneider v. Germany; Kosmopoulou v. Greece и Sylvester v. Austria). Връзката дете–родител, която е призната като право от двете конвенции цели

да способства за правилното физико-психологично и социално развитие на детето като личност и да го предпази от развитие на синдром на родителско отчуждение в случай, че се приоритизира контакта само с единия родител. Поради изложеното и бидейки задължен да следи служебно за интереса на детето, съдът следва да установи такъв режим на детето с родителя, на когото не са възложени родителските права, че да му даде възможност за пълноценно общуване с него.

Едно от проявленията на пълноценното общуване е родителят да контактува с детето си в контекста на неговите ежедневни нужди, т.е. той да участва и в делниците му, но само в случаите, когато това не се използва за негативно въздействие срещу другия родител, при драстично влошените отношения между страните. В случая се установи, че макар родителите все още да не са преодолели емоционалния период на раздялата си (установено от заключението на вещото лице по приетата от въззивната инстанция СПЕ), отношенията помежду им не оказват крайно негативно влияние върху детето, което да е по-различно от естествените процеси, които се наблюдават при преустановяване този тип взаимоотношения. Съдът приема за установено, че детето Н. Б.Р. е добре настроено и има емоционалната връзка между детето и родителите е съхранена и с двамата родители.

Съдът счита, че постигнатото от родителите съгласие, което е и одобрено с решението от 19.11.2018г. по гр. д. № 51662/2018г. на СРС, 80 състав (лист 13 от делото на СРС), относно режима на лични отношения, не нарушава интересите на детето. Този режим е съобразен с констатираният различен родителски подход по отношение на методите за възпитание и формирането на навици у детето. Съдът счита, че двата подхода (на всеки от родителите) се допълват и благоприятстват за правилното развитие на детето, което е в негов интерес при спазване на определения режим на лични отношения на детето с бащата.

В този смисъл съдът не приема за необходимо да ограничава контактите на бащата с детето, както се предлага с въззивната жалба. Нещо повече, по делото се установи, че работния график на бащата е гъвкав и не изключва присъствието му в ежедневието на детето, а за времето, в което има служебна ангажираност, детето е при майка си. От заключението на СПЕ се установи по безспорен начин, че детето *иска да е заедно с двамата родители, а в негова полза е майката да не създава пречка и да предостави разширено виждане на бащата с детето*. От същото заключение се установи, че най-удачно е майката да упражнява родителските права, а за бащата да бъде запазен *определения режим на разширено виждане*, който е определен от районния съд с решението.

Останаха недоказани твърденията на въззивницата, че бащата не полагат адекватни грижи за детето Н., нито че определеният в решението от 19.11.2018г. режим на лични контакти на бащата с детето, не е в интерес на детето. Страните не спорят, а и по делото се установи, че детето е на възраст в която вече не посещава детска ясла, т.е. предложението на въззивницата за личните отношения във всеки вторник и четвъртък (след детската ясла), не може да намери приложение. Съдът приема, че порастването на детето не предполага ограничаване режима на виждане с бащата, а изисква от двамата родители да съгласуват своите ангажименти с нуждите на детето, които безспорно се установи, че обхващат и необходимостта му от *разширено виждане с бащата*.

При съвкупната преценка на доказателствата, които съдът не намира причина да не кредитира, то следва да бъде дадена достатъчна възможност на бащата да прекарва време с детето си както в делнични дни, така и през уикендите. Определяне преимуществено детето да прекарва изцяло времето с родителя упражняващ родителските права основно през седмицата, а с другия – уикендите, не би се отразило

благоприятно върху възприятията на детето спрямо съответния родител. Подобно решение би довело до краен резултат, при който детето би асоциирало забавленията и почивката с родителя, при който прекарва свободното си време, а ангажиментите в ежедневието с другия родител, който е поел основно тази част от възпитанието на детето. Съдът намира, че последното не е в интерес на детето, а и не е целеният от страните краен резултат в отношенията им с детето. В тази връзка настоящият въззивен състав не възприема предложения от ищцата режим на лични отношения с бащата (изложен в исковата молба и въззивната жалба), който на първо място ограничава времето, което детето може да бъде със своя баща (то вече е на възраст в която не посещава детска ясла), а на следващо – липсва и баланс във времето, което родителите ще прекарват с детето в делнични и почивни дни, което, предвид установените по делото факти, не би било в негов интерес, доколкото се установи то да има силна емоционална връзка и с двамата си родители, и следва да се намери оптимален начин връзката да бъде съхранена.

Доколкото решението по настоящото дело не формира сила на пресъдено нещо, то при промяна на обстоятелствата, всяка от страните би могла да инициира промяна в определения режим на отношенията между въззиваемата страна с детето (а когато между родителите има съгласие за такава промяна, то не е и необходима съдебна санкция).

Законът в чл. 236, ал. 2 от ГПК, а и практиката на ВКС (Решение № 24/28.01.2010г. по гр.д. № 4744/2008г. на ВКС, I г. о.; Решение № 37/ 29.03.3012г. по гр.д. № 241/ 2011г., на ВКС, I г. о.; Решение № 147/04.06.2014 г. по гр. д. № 1557/2014 г. на ВКС, III г. о.; Решение № 217/27.05.2015 г. по гр. д. № 6851/2014 г. на ВКС, IV г. о. и Решение № 36/20.03.2015 г. по гр. д. № 4794/2014 г. на ВКС, III г. о.) постановяват, че съдът е длъжен в мотивите на решението си да извърши преценка на доказателствата, фактическите констатации и правните изводи, касаещи мерките за упражняване на родителските права и личните отношения между децата и родителите, като *приоритет има интересът на децата*, за който съдът следи служебно. Целта на мотивите е да даде яснота на страните как е формиран крайният извод на съда, който има правнообвързващо действие помежду им. Действително от първоинстанционния съд не са обсъдени детайлно всички доказателства по делото, което в случая не е съществено процесуално нарушение, тъй като изложените от първата инстанция мотиви са достатъчно ясни за да могат страните да установят въз основа на какви доказателства и факти съдът е формирал крайната си воля. Такъв порок на обжалвания съдебен акт на първата инстанция е преодолим във втората инстанция, тъй като съгласно т. 2 от ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС и т. 19 от ТР № 1/2001 г. на ОСГК на ВКС след обсъждане на правнорелевантните факти, доводите и възраженията на страните, въззивният съд трябва да направи заключение за основателността или неоснователността на исковата претенция и въз основа на него да сравни крайния резултат по спора с този на първостепенния съд, като съответно оставя в сила, отменя или изменя първоинстанционното решение. Въззивната съдебна инстанция направи свой собствен и независим анализ на събраните доказателства и намира, че избраният от страните и одобрен от съда с решението по гр. д. № 51662/2018г. на СРС, 80 състав режим на личните отношения на бащата е изцяло в интерес на детето. Следва извод, че обстоятелствата не са се изменили (по смисъла на чл. 59, ал. 9 от СК), поради което и не се налага съдът да изменя постановените по-рано мерки и да определи нови.

При така изложените съображения и поради съвпадане на приетите от двете инстанции изводи, първоинстанционното решение е правилно и следва да се потвърди, като за прецизност в диспозитива се впише решението от 19.11.2018г. по гр. д. № 51662/2018г. на СРС, 80 състав.

След връщане делото на първоинстанционния съд, последният следва по своя инициатива да извърши преценка изпълнени ли са предпоставките за поправка на очевидна фактическа грешка в диспозитива на обжалваното решение, относно вписаното ЕГН на ищцата.

Въззивамата страна не претендира разноски, а при този изход на спора на въззивницата не се дължат разноски и съдът оставя без уважение това искане, като неоснователно.

Така мотивиран, Софийски градски съд, Гражданско отделение, III въззивен брачен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА съдебно решение № 20080818 от 29.03.2021г. по гр. дело № 14583/2020 г. по описа на Софийския районен съд, III ГО, 91 състав, с което е отхвърлен, като неоснователен, предявения на основание чл. 59, ал. 9 от СК иск от В. В. П., ЕГН *****, адрес: гр. София, ж.к. ****, срещу Б. Л. Р., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ж.к. ****, за изменение на режима на лични отношения на бащата с Н. Б.Р., ЕГН *****, определен с Решение № 541574 от 19.11.2018г., постановено по гр. д. № 51662/2018г. на Софийския районен съд, III ГО, 80 състав.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на В. В. П., ЕГН ***** за присъждане на разноски по въззивно гр. дело № 10115/2021г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, III въззивен брачен състав, като неоснователно.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд на Република България, в едномесечен срок от връчване препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____